

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi yliopistolain ja ammattikorkeakoululain muuttamisesta, OKM/35/010/2018

Oulun yliopiston ylioppilaskunta (OYY) kiittää mahdollisuudesta kommentoida esitettyjä lakiluonnoksia. OYY pitää korkeakouluvision tavoitteita, kuten jatkuvan oppimisen mahdollisuuksien ja korkeakoulutuksen saavutettavuuden parantamista lähtökohtaisesti kannatettavina. Erityisesti OYY kantaa kuitenkin huolta siitä, millaisilla keinoilla tavoitteisiin pyritään päästä.

OYY:n mielestä korkeakouluvision tavoitteet ovat kunnianhimoisia ja erityisesti jatkuvan oppimisen edellytyksiä on ehdottomasti parannettava, jotta voimme nostaa osaamistasoamme ja säilyttää kilpailukykyämme. Vision tavoitteisiin pääseminen edellyttää, että korkeakoulujen nykyistä perusrahoitusta lisätään merkittävästi, pelkillä lakimuutoksilla tavoitteisiin ei päästä. OYY näkee, että rahoitusta voidaan kehittää pitkäjänteisemmäksi myös luopumalla pirstaleisesta hankerahoituksesta ja yhdistämällä olemassa olevia resursseja selkeämmäksi kokonaisuudeksi. OYY näkee rahoituksen lisäämisen merkittävänä arvovalintana, joka Suomen valtion on tehtävä, mikäli edelleen haluamme pysyä koulutuksen ja tutkimuksen kärkimaana.

Opintojen joustavuudesta ja täydennyskoulutuksesta

OYY näkee, että siirtymistä paitsi korkeakoulujen sisällä niin myös korkeakoulusta toiseen tulisi helpottaa. OYY pitää erittäin tarkoituksenmukaisena, että täydennyskoulutuksessa siirrytään tutkintokeskeisyydestä kohti tutkinnon osien suorittamista. Ensisijaisesti tähän siirtymistä ohjaa kuitenkin enemmän valmisteilla oleva rahoitusmalli kuin lainsäädäntö. Tästä syystä OYY kannattaa korkeakoulujen yhteistä alustamallia, jossa korkeakoulut saisivat rahoitusta kaikista tuotetuista opintopisteistä riippumatta opiskelijan kotikorkeakoulusta. Näin rahoitusmalli aidosti ohjaisi korkeakoulujen väliseen yhteistyöhön ja opintojen sujuvaan suorittamiseen.

Tilauskoulutus

OYY ihmettelee, mihin arvioon ja tilannekartoitukseen tilauskoulutuksen laajentaminen perustuu. OYY näkee tilauskoulutuksen tarjoamisen laajentamisen ristiriitaisena ratkaisuna suhteessa tutkintokeskeisyydestä luopumiseen. Tällaisella ratkaisulla korkeakoulut astuisivat kilpailuille markkinoille, jossa lukuisat toimijat tarjoavat räätälöityjä koulutuksia erilaisille yrityksille. OYY:n mielestä täydennyskoulutus ja hyvin mietityt modulaariset kokonaisuudet palvelevat sekä elinkeinoelämän että jatkuvan oppimisen tarpeita. Tilauskoulutus sisältää merkittävän riskin, jossa korkeakoulutuksen rahoitus pohjaa pyritään laajentamaan korkeakoulutuksen saavutettavuuden kustannuksella.

OYY huomauttaa, että lakiesityksessä jää epäselväksi, sovellettaisiinko tilauskoulutukseen osallistuviin joiltain tai kaikilta osin yliopistolain opiskelijoita koskevia säännöksiä. Yliopistolain §46:n mukaan "Kaikki yliopiston opiskelijat, jotka on otettu opiskelijoiksi

alempaan ja ylempään korkeakoulututkintoon johtaviin opintoihin, lukuun ottamatta tilauskoulutukseen osallistuvia opiskelijoita, kuuluvat ylioppilaskuntaan”.

OYY kantaa huolta siitä, millä resursseilla korkeakoulut lähtisivät toteuttamaan tilauskoulutusta. On aivan ensisijaisen tärkeää, ettei tilauskoulutuksen kaltaista toimintaa lähdetä toteuttamaan perus- ja jatkotutkintokoulutuksen kustannuksella. Lisäksi OYY näkee käytännössä mahdottomana vaateena, että yliopistot valvoisivat sitä, että tilauskoulutettava ei ole koulutusta maksavan yrityksen omistaja tai perheenjäsen.

Edellä mainittuihin seikkoihin nojaten OYY ei kannata tutkintoon johtavan tilauskoulutuksen laajentamista.

Opiskelijavalinta

OYY:n mielestä yliopistolaissa tulee taata yhdenvertaiset ja -mukaiset valintaperusteet opiskelijoille. Tämä on sekä hakijoiden että yliopiston etu. Nykyiset erilaiset valintakiintiöt eivät vastaa yhteen keskeisimmistä tavoitteista: valita parhaat opiskelijat koulutukseen. OYY on pettynyt, ettei nykyisten tietojen valossa ensikertalaisikiintiöistä luovuta. Kiintiöinti on saanut aikaan lähinnä päinvastaisia tuloksia, mitä alunperin ministeriö on tavoitellut.

OYY on huolissaan alati muuttuvista hakumenettelyistä. Viime vuosina hakeminen ja kriteerit korkeakoulutukseen pääsemiseen muuttuvat lähes vuosittain. Korkeakoulujen autonomiaa opiskelijavalintoihin liittyvässä päätöksenteossa on vahvistettava.

Kansainvälisten tutkintojen laajuus ja suorittamisaika

OYY näkee yhdessä lukukaudessa suoritettavan ylemmän korkeakoulututkinnon opiskelijoiden kannalta todella kuormittavalta ratkaisulta. Mikäli tutkintojen kokoa taas pienennetään, voi tämä johtaa tilanteeseen, jossa työnantajat eivät tunnista kansainvälistä tutkintoa, joka taas voi vaikeuttaa entisestään kansainvälisten opiskelijoiden työllistymistä Suomeen. OYY kantaa huolta lisäksi siitä, että eri kokoiset tutkinnot johtavat eriarvoiseen asemaan jatko-opintoihin hakeutuessa.

Oulussa 22.8.2018,

Kalle Parviainen
hallituksen puheenjohtaja
Oulun yliopiston ylioppilaskunta

Aino-Kaisa Manninen
pääsihteeri
Oulun yliopiston ylioppilaskunta

Lisätietoja: koulutuspoliittinen asiantuntija Henna Määttä, kopoasiantuntija@oyy.fi,
0405257821